

СХВАЛЕНО
Рішенням Височанської
сільської ради
_____ вересня 2025р. № _____

ПРОГНОЗ
бюджету Височанської сільської територіальної
громади на 2026-2028 роки
2553400000
(код бюджету)

I. Загальна частина

Цей Прогноз визначає основні напрями дій у середньостроковій перспективі, які сприятимуть досягненню довгострокових стратегічних цілей.

Прогноз бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки (далі – Прогноз) розроблено на основі положень Бюджетного кодексу України та Податкового кодексу України, Бюджетній декларації на 2026-2028 роки та інших документів стратегічного планування, економічного та соціального розвитку України та громади, регіональних, державних цільових і місцевих галузевих програм на відповідний період, затверджених сільською радою.

Прогноз є стратегічним документом планування показників бюджету сільської територіальної громади на середньостроковий період і основою для складання проекту бюджету на 2026 рік.

Державна бюджетна політика щодо місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин у 2026-2028 роках буде спрямована на відновлення та подальший розвиток середньострокового бюджетного планування на місцевому рівні, удосконалення міжбюджетного регулювання, зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів, планування публічних інвестицій на основі нововведень до бюджетного законодавства, підвищення прозорості та результативності використання бюджетних ресурсів.

Головна мета Прогнозу: створення дієвого механізму управління бюджетним процесом, встановлення зв'язку між стратегічними цілями та можливостями бюджету у середньостроковій перспективі, забезпечення прозорості, передбачуваності, послідовності бюджетної політики, визначення фінансового ресурсу бюджету сільської територіальної громади на середньострокову перспективу, стимулювання інвестиційного розвитку

громади та зміцнення її фінансової спроможності, з урахуванням викликів, спричинених умовами воєнного стану.

Основними цілями бюджетної політики Височанської сільської територіальної громади в 2026-2028 роках є:

- забезпечення надходжень до бюджету Височанської сільської територіальної громади з урахуванням позитивної динаміки у порівнянні з попередніми роками;

- підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними коштами шляхом використання елементів програмно-цільового методу планування і виконання місцевих бюджетів;

- забезпечення у повному обсязі проведення видатків на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, інших соціальних виплат, а також розрахунків за енергоносії та комунальні послуги;

- здійснення видатків бюджету відповідно до соціальних стандартів;

- забезпечення необхідних фінансових пропорцій згідно з планом економічного і соціального розвитку громади;

- визначення резервів росту доходів бюджету сільської територіальної громади;

- реагування на зміни клімату, гендерна рівність та безбар'єрність, реалізація яких передбачає раціональне використання енергоресурсів, впровадження енергоефективних технологій, адаптацію інфраструктури до нових викликів та захисту навколишнього природного середовища, врахування принципів рівності, безбар'єрності, доступності для всіх категорій населення, включаючи осіб з інвалідністю, осіб з різними функціональними порушеннями, а також людей похилого віку незалежно від їх статі та соціального статусу;

- стимулювання інвестиційно-інноваційної складової бюджету розвитку сільської територіальної громади.

Основними завданнями Прогнозу є:

- підвищення результативності та ефективності управління бюджетними коштами;

- забезпечення виконання дохідної частини бюджету Височанської сільської територіальної громади відповідно до показників, затверджених сільською радою;

- вжиття заходів до залучення додаткових надходжень до бюджету Височанської сільської територіальної громади, зокрема, шляхом

забезпечення ефективного управління об'єктами комунальної власності та земельними ресурсами;

- формування Єдиного портфелю публічних інвестицій громади;
- підвищення ефективності управління бюджетними коштами шляхом застосування дієвих методів економії бюджетних коштів;
- забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ та виконання заходів, передбачених місцевими цільовими (комплексними) програмами;

Прогноз бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки зорієнтований на формування сприятливого економічного середовища, забезпечення збалансованості та стабільного функціонування бюджетної системи громади, стимулювання інноваційно-інвестиційної складової економіки громади, встановлення взаємозв'язку між соціально-економічними цілями розвитку регіону і можливостями бюджету, забезпечення виконання гарантованих державою соціальних зобов'язань.

Можливі ризики невиконання прогнозних показників

До основних фіскальних ризиків, які можуть вплинути на виконання показників бюджету громади протягом 2026—2028 років, можна віднести невизначеність щодо тривалості та інтенсивності військових дій та прискорення інфляційних процесів.

Основним стримуючим фактором економічного розвитку є руйнація енергетичних потужностей України, відновлення яких вимагає значних ресурсів та часу.

Зниження безпекових ризиків у поєднанні з активізацією повоєнної відбудови країни сприятиме поверненню вимушених мігрантів, що стане ваговим фактором економічного відновлення у середньостроковій перспективі.

Несприятливі зовнішні економічні та інші фактори, які впливають на економіку України, і, як наслідок, на фінансово-економічну ситуацію громади, можуть призвести до невиконання прогнозних показників по деяких джерелах доходів бюджету.

Разом з тим перелік наведених фіскальних ризиків не є вичерпним та буде залежати від зміни ситуації на фронті, зовнішніх та внутрішніх умов економічного розвитку, виникнення нових викликів для країни.

Індикативні показники соціально-економічного розвитку, які використовувались під час складання Прогнозу:

- основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України;

- прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку громади тощо.

II. Основні прогностичні показники економічного та соціального розвитку

Найбільший вплив на формування бюджету громади за видами економічної діяльності мають сільське господарство та роздрібна торгівля.

Всі суб'єкти господарювання, які здійснювали діяльність до військових подій і на сьогодні працюють.

На території громади зареєстровано 72 фізичних осіб – підприємців.

Провідне місце в соціально-економічному розвитку населених пунктів Височанської сільської територіальної громади належить сільському господарству, головними галузями якого є вирощування зернових культур. На землях сільської ради здійснюють діяльність 37 сільськогосподарських підприємств, зокрема найбільші платники податків: СТОВ «Доч-Хліб», ТОВ «Чернігівський елеватор», СТОВ «Дружба-Нова», ПП «Артанія», ФГ «Вікторія», ТОВ «Гетьманське».

Основними напрямками роботи суб'єктів господарювання громади у 2026 - 2028 роках є: підвищення ефективності функціонування агропромислового комплексу, збереження їх трудового потенціалу, підвищення конкурентоспроможності продукції місцевих виробників, розширення ринків збуту.

Очікувані результати:

- Відновлення обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції, розширення її асортименту та підвищення якості, застосування нових технологій та адаптації до вимог європейських стандартів, комплексної механізації та автоматизації трудомістких процесів;

- Зростання обсягу виробництва сільськогосподарської продукції .

Ключові завдання в аграрному секторі - забезпечення стабільного та ефективного функціонування агропромислового комплексу, збільшення пропозицій на внутрішньому та зовнішніх ринках якісної, конкурентоспроможної продукції аграрного сектору, збільшення кількості нових робочих місць з відповідними умовами праці та зростання доходів працівників.

Основними пріоритетними завданнями економічного і соціального розвитку громади на 2026-2028 роки є:

- забезпечення стабільної роботи систем життєдіяльності громади та покращення якості життя населення;

- створення стимулів для існуючих підприємств, прозорість та спрощення процедур реєстрації бізнесу та отримання дозволів, у тому числі розширюючи надання послуг бізнесу через електронні комунікації;
- створення привабливого інвестиційного середовища на території громади;
- залучення нового досвіду та додаткового фінансування від міжнародних організацій;
- підтримка ініціатив жителів громади, які беруть активну участь повсякденному житті громади, за рахунок дії громадського бюджету;
- енергоефективність та захист навколишнього середовища;
- облаштування нових об'єктів інфраструктури відповідно до сучасних стандартів;
- розвиток мережі закладів освіти та приведення їх до нових вимог чинного законодавства;
- продовження впорядкування існуючих сміттєзвалищ;
- модернізація мережі, оновлення матеріально-технічної бази підприємства КП «Височанське» та інші заходи для підвищення якості надання послуг в сфері житлово-комунального господарства;
- забезпечення більш здорового способу життя у активній громаді шляхом широкого залучення мешканців громади до участі у спортивних та оздоровчих заходах;
- забезпечення доступу мешканців громади до якісних медичних послуг, в тому числі надання невідкладної допомоги;
- розвиток мережі культурних закладів, підвищення якості та збільшення різноманіття культурних послуг і створення культурних продуктів для різних вікових категорій.

Населення Височанської сільської територіальної громади за даними Єдиного реєстру становить на 01 липня 2025 року 4 233 чоловік, з них: населення чоловічої статі – 1 980 осіб, жіночої – 2 253 осіб. Віковий склад населення громади: жителі від 0 до 17 років (діти) – 515 осіб, від 18 до 59 років -2 335 осіб, від 60 до 90+ років -1 383 осіб.

III. Загальні показники бюджету

Прогноз включає показники бюджету сільської територіальної громади за основними видами доходів, видатків та фінансування, взаємовідносинами бюджету територіальної громади з бюджетами інших рівнів, враховує положення та фактичні показники, визначені протягом 2023-2025 років.

У попередньому бюджетному періоді прогноз бюджету не складався відповідно до статті 22 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України.

Підставою для отримання міжбюджетних трансфертів з Державного бюджету до бюджету громади є Бюджетна декларація на 2026-2028 роки, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року №774

Обсяг ресурсу бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки прогнозується в обсягах 36 741 310 грн., 39 282 900 грн. та 47 321 300 грн. відповідно. Загальні показники бюджету Височанської сільської ТГ наведені в додатку 1 до Прогнозу.

Наведені прогнозні показники бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026—2028 роки, розраховані під час постійних змін зовнішніх та внутрішніх умов економічного розвитку, з огляду на поточну мінливість соціально-економічної ситуації можуть бути уточнені та переглянуті як у бік покращення, так і в бік погіршення.

IV. Показники доходів бюджету

Показники доходів бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки наведені в додатку 2 до Прогнозу.

Прогноз дохідної частини бюджету громади розроблено відповідно до норм бюджетно-податкового законодавства, основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та населених пунктів громади, особливостей податкової політики, передбачених Бюджетною декларацією на 2026-2028 роки, положень нормативно-правових актів сільської ради про встановлення місцевих податків і зборів, а також інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність територіальних громад в умовах військового стану.

При обрахунку Прогнозу дохідної частини взято за основу враховано фактичні надходження податків і зборів у минулих періодах та за I півріччя 2025 року.

Обсяг дохідної частини бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026 рік прогнозується в сумі 36 741 310 грн., із них:

- Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 16 915 810 грн, в т.ч.

Податкові надходження – 15 785 200 грн,

Неподаткові надходження – 668 400 грн,

- Трансферти з державного бюджету – 19 825 500 грн, в т.ч.
Базова дотація – 9 975 800 грн.
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 9 849 700 грн.

Обсяг дохідної частини бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2027 рік прогнозується в сумі 39 282 900 грн, із них:

- Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 17 028 300 грн, в т.ч.

Податкові надходження – 16 357 700 грн,

Неподаткові надходження – 670 600 грн,

- Трансферти з державного бюджету – 22 254 600 грн, в т.ч.
Базова дотація – 11 627 200 грн.

Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 10 627 400 грн.

Обсяг дохідної частини бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2028 рік прогнозується в сумі 47 321 300 грн., із них:

- Доходи (без урахування міжбюджетних трансфертів) – 17 620 800 грн, в т.ч.

Податкові надходження – 16 929 700 грн,

Неподаткові надходження – 691 000 грн,

- Трансферти з державного бюджету – 29 700 500 грн, в т.ч.
Базова дотація – 18 295 300 грн.

Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 11 405 200 грн.

З урахуванням прогнозу основних макроекономічних показників економічного та соціального розвитку країни, динаміки бази оподаткування, ефективності податкового адміністрування, загальні показники доходів бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки зростають.

При прогнозуванні обсягу доходів бюджету Височанської сільської ТГ на 2026-2028 роки враховано:

фактичне виконання дохідної частини бюджету громади за результатами звітного періоду 2024 року;

фактичне виконання дохідної частини бюджету сільської територіальної громади станом на 01.07.2025 року;

макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2026-2028 роки, визначені Бюджетною декларацією на 2026-2028 роки, що затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27.06.2025 № 774;

підвищення розміру прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати та посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки;

застосування чинних ставок загальнодержавних податків;

застосування ставок місцевих податків та зборів, встановлених рішенням Височанської сільської ради.

Основним джерелом формування дохідної частини бюджету громади, як і в попередні періоди, залишатиметься податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами із доходів платника податку у вигляді заробітної плати, та податок на доходи фізичних осіб з інших виплат.

Прогноз надходжень з податку на доходи фізичних осіб розраховано відповідно до єдиної ставки (18 %) оподаткування доходів фізичних осіб, рівня мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, подальшого можливого зростання середньомісячної заробітної плати найманих працівників шляхом збільшення продуктивності їх праці, легалізації виплати заробітної плати.

Крім того, враховано діючі норми бюджетного та податкового законодавства, а саме:

Темпи росту податку на доходи фізичних осіб прогноуються у 2026 році на рівні 3,2% (до очікуваних надходжень у 2025 році в співставних умовах), у 2027 році – на 3,3% та у 2028 році – на 3,0%.

Єдиний податок – це другий бюджетоутворюючий податок. Прогнозний обсяг єдиного податку на 2026-2028 роки розраховано з урахуванням положень Податкового кодексу України, фактичних надходжень, кількості платників, за ставками, встановленими рішенням Височанської сільської ради від 28 червня 2024 року №6-31/VIII.

Темпи росту єдиного податку прогноуються у 2026 році на рівні 3,5 %, у 2027 році – на 3,6 % та у 2028 році – на 3,6 %.

Розрахунок прогнозної суми плати за землю на 2026-2028 роки проведено за підсумками фактичних надходжень за попередні роки, за ставками, визначеними рішенням Височанської сільської ради від 28 червня 2024 року №6-31/VIII, з урахуванням перегляду договорів оренди земельних ділянок в частині збільшення розміру орендної плати, поновлення строку дії договорів оренди.

Темпи росту з плати за землю прогноуються у 2026 році на рівні 3,0 %, у 2027 році – на 3,0 %, у 2028 році – на 3,1 %.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на 2026-2028 роки прогноуються з урахуванням ставок податку, які встановлені рішенням Височанської сільської ради від 28 червня 2024 року №6-31/VIII та рівня мінімальної заробітної плати з 01 січня відповідного року.

Прогнозні надходження акцизного податку на 2026-2028 роки розраховані виходячи з фактичних надходжень збереження розподілу акцизного податку з пального між державним та місцевими бюджетами, зокрема зарахування 13,44% такого податку до бюджетів територіальних громад.

Темпи росту акцизного податку прогноуються у 2026 році на рівні 8,6 %, у 2027 році – на 11,1 % та у 2028 році – на 10,1 %.

Щодо інших податків то прогнозні показники надходжень на 2026-2028 роки визначені на підставі розрахунків, проведених виходячи з наявного контингенту платників, з урахуванням норма податкового та бюджетного законодавства, що регламентують справляння відповідних платежів до бюджету громади.

V. Показники фінансування бюджету, показники місцевого боргу, показники надання місцевих гарантій, обсягу гарантійних зобов'язань та гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу

Показники фінансування бюджету наведені у додатку 3 до Прогнозу бюджету Височанської сільської ТГ на 2026-2028 роки та у додатку 4 (показники місцевого боргу), додаток 5 (показники гарантованого боргу та надання місцевих гарантій) відповідно до Типової форми прогнозу місцевого бюджету не заповнювалися, оскільки в бюджеті громади відсутні такі показники.

Законом України від 16.01.2025 № 4225-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень», внесено зміни до Бюджетного кодексу України у частині здійснення публічних інвестицій, якими вдосконалено визначення, що стосуються публічних інвестицій, публічних інвестиційних проектів, програм публічних інвестицій, введено нові категорійні поняття такі як середньостроковий план пріоритетних публічних інвестицій територіальної громади, єдиний проектний портфель тощо.

Відповідно до статті 75² Бюджетного кодексу України обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій на середньостроковий період визначається

прогнозом бюджету сільської територіальної громади. Напрями видатків на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій територіальної громади не визначені

Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій Височанської сільської територіальної громади на 2026–2028 роки, не наведені у додатку 9

VI .Показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету

Під час формування видаткової частини бюджету Височанської сільської територіальної громади у середньостроковому періоді основним прагненням є досягнення цілей державної, регіональної та місцевої політики в межах ресурсних можливостей бюджету територіальної громади, спрямовування коштів на заходи відповідно до їх пріоритетності та актуальності, а також з урахуванням економного використання коштів за діючими бюджетними програмами. Враховано також гендерні та кліматичні аспекти з метою зменшення гендерних розривів, послаблення негативних та посилення позитивних тенденцій у відповідній сфері/галузі з огляду на забезпечення гендерних потреб і задоволення гендерних інтересів.

Прогнозні показники видатків та кредитування бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026– 2028 роки відображені на підставі поданих головними розпорядниками коштів пропозицій до Прогнозу, а саме: граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів – додаток 6; граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету – додаток 7.

В процесі формування видаткової частини бюджету враховані прогнозні розміри мінімальної заробітної плати та посадового окладу працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки на 2026-2028 роки відповідно до Бюджетної декларації, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 27 червня 2025 року № 774.

Назва показника	Прогноз по роках		
	2026	2027	2028
Індекс споживчих цін (ІСЦ): грудень до грудня попереднього року, відсотки	108,6	105,9	105,3
Індекс цін виробників (ІЦВ): грудень до грудня попереднього року, відсотки	111,3	109,4	107,9
Мінімальна заробітна плата, гривень	8688	9374	10059

Посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, гривень	3470	3744	4018
Прожитковий мінімум для працездатних осіб, гривень	3288	3482	3667

В першу чергу при формуванні видаткової частини прогнозу бюджету враховано вимоги статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати, на проведення розрахунків за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Враховано також обсяги видатків, необхідні для забезпечення стабільної роботи установ та закладів соціально – культурної сфери, надання соціальних гарантій для малозахищених категорій громадян, підтримки в належному стані об'єктів житлово – комунального господарства, інших об'єктів інфраструктури населених пунктів громади, впровадження заходів з енергозбереження (енергоефективності), виконання в межах фінансових можливостей сільських цільових (комплексних) програм.

Загальний обсяг видатків Прогнозу бюджету Височанської сільської ТГ на середньостроковий період (з урахуванням обсягів субвенцій з державного бюджету) складає:

за загальним фондом:

на 2026 рік – 36 741 310 грн, в т. ч. базова дотація – 9 975 800 грн,
освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 9 849 700 грн.
на 2027 рік – 39 282 900 грн, в т. ч. базова дотація – 11 627 200 грн.
освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 10 627 400 грн.
на 2028 рік – 47 321 300 грн, в т. ч. базова дотація – 18 295 300 грн.
освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам – 11 405 200 грн.

за спеціальним фондом:

на 2026 рік – 126 000 грн за рахунок наступних джерел надходжень:
за рахунок надходжень до фонду охорони навколишнього природного середовища – 11 200 грн;
за рахунок власних надходжень бюджетних установ – 114 800 грн.
на 2027 рік – 128 000 грн за рахунок наступних джерел надходжень:
за рахунок надходжень до фонду охорони навколишнього природного середовища – 11 828 грн;
за рахунок власних надходжень бюджетних установ – 116 172 грн.
на 2028 рік – 129 000 грн за рахунок наступних джерел надходжень:

за рахунок надходжень до фонду охорони навколишнього природного середовища – 12 000 грн;

за рахунок власних надходжень бюджетних установ – 117 000 грн.

Видатки бюджету розвитку, у тому числі, обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій з урахуванням середньострокового плану пріоритетних публічних інвестицій територіальної громади не прогножуються.

Фінансування видатків з бюджету Височанської сільської територіальної громади здійснюватиметься в рамках жорсткої економії бюджетних коштів. Адже важливо забезпечити достатні фінансові ресурси для оборони та безпеки, зберігаючи при цьому економічну стійкість та соціальну справедливість. В цих умовах визначальним стане підвищення ефективності та результативності видатків, що відбуватиметься на основі їх пріоритетності та оцінки ступеня досягнення очікуваних результатів.

Видатки характеризуються реалізацією наступних напрямів за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету:

Державне управління

У межах реалізації програми «Державне управління» визначені наступні цілі державної, регіональної та місцевої політики, реалізація яких здійснюватиметься у середньостроковий період:

підвищення ефективності використання бюджетних коштів при забезпеченні здійснення власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування через функціонування діяльності виконавчих органів місцевих рад;

здійснення управлінського організуючого впливу шляхом використання повноважень виконавчої влади через організацію виконання законів, здійснення управлінських функцій виконавчими органами Височанської сільської ради, з метою комплексного соціально-економічного та культурного розвитку територіальної громади, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод.

Метою діяльності є організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування, керівництво та управління виконавчими органами у відповідних сферах для ефективного представлення інтересів територіальної громади та здійснення від її імені та в її інтересах функцій і повноважень місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України.

Пріоритетним напрямком у сфері державного управління є надання виконавчими органами Височанської сільської ради високоякісних і доступних адміністративних, соціальних та інших послуг населенню, налагодження ефективного діалогу та партнерських відносин виконавчих органів з організаціями громадянського суспільства, забезпечення участі громадськості у реалізації регіональної політики та розв'язанні питань місцевого значення. У 2026-2028 роках передбачається здійснити заходи щодо створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення власних і делегованих повноважень.

Усі заходи будуть плануватися та впроваджуватися з урахуванням найкращих стандартів та практик гендерної політики, антикорупційної політики, політики захисту навколишнього середовища та енергозбереження.

Освіта

Цілі державної, регіональної та місцевої політики у сфері освіти реалізуються головним розпорядником бюджетних коштів - відділом освіти, культури, сім'ї молоді та спорту (додаток 7) та у середньостроковій перспективі будуть направлені на:

- створення умов для формування ефективної мережі закладів освіти з урахуванням інтересів учасників освітнього процесу та потреб держави;

- посилення відповідальності навчальних закладів за якість надання освітніх послуг;

- запровадження ефективної системи інклюзивної освіти в навчальних закладах, удосконалення методичного та кадрового забезпечення інклюзивної освіти;

- використання результатів сучасних досліджень та кращих практик в реалізації інклюзивної моделі навчання;

- виконання заходів, спрямованих на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

- командний підхід у вихованні та навчанні дітей, який передбачає залучення педагогів, батьків, спеціалістів;

- розвиток і підтримка системи роботи з обдарованою і талановитою молоддю, різнобічний розвиток індивідуальності дитини, її задатків і здібностей;

- удосконалення системи позашкільної освіти та створення умов для діяльності позашкільних навчальних закладів як координаційних центрів виховної та організаційно-методичної роботи громаді;

створення безпечних умов для проведення освітнього процесу в закладах освіти з метою забезпечення доступності і безперервності освіти незалежно від безпекової ситуації;

забезпечення безкоштовним харчуванням учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Основні результати, яких планується досягти:

- створення нового освітнього середовища, яке відповідає вимогам сьогодення та нормам чинного законодавства;
- забезпечення доступної дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти з урахуванням демографічних та економічних реалій;
- сприяння підвищенню мотивації учнів до навчання, а вчителів - до професійного розвитку;
- надання освітніх послуг учням з особливими освітніми потребами максимально наближено до місця проживання та з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей.

Реалізація освітніх послуг буде здійснюватися через наявну функціонуючу мережу освітніх закладів, яка включає 3 закладів дошкільної освіти, 3 закладів загальносередньої освіти.

Штатна чисельність працівників галузі «Освіта» складає 118,0 одиниць.

Охорона здоров'я

У середньостроковій перспективі заходи з реалізації державної, регіональної та місцевої політики у сфері охорони здоров'я базуватимуться на:

профілактиці, первинній медичній допомозі та амбулаторному лікуванні, які є найбільш економічно ефективними.

Медичні послуги жителям Височанської сільської територіальної громади надають 2 лікарські амбулаторії сімейної медицини, які належать до комунального некомерційного підприємства «Борзнянський Центр первинної медико-санітарної допомоги», але територіально розміщені в межах Височанської громади та 3 медичні пункти тимчасового базування. Для забезпечення якісних медичних послуг, з бюджету громади прогнозується надання міжбюджетного трансферту на виконання заходів визначених місцевою Програмою з питань охорони здоров'я.

Основні результати, яких планується досягти:

забезпечення виконання державних і місцевих програм, спрямованих на поліпшення показників здоров'я населення, стабілізацію ситуації стосовно найбільш розповсюджених неінфекційних та інфекційних захворювань.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

Пріоритетними завданнями у сфері соціального захисту та соціального забезпечення є забезпечення на території громади реалізації державної політики у сфері надання соціальних послуг, соціального захисту та соціального обслуговування населення, підвищення ефективності управління бюджетними коштами, забезпечення адресного характеру надання соціальної підтримки, підвищення рівня охоплення соціальною підтримкою незахищених верств населення, ветеранів війни, членів їх сімей, при раціональному використанні бюджетних коштів, подальше реформування сфери надання соціальних послуг та соціального захисту.

В умовах воєнного стану в Україні існує необхідність надання додаткових соціальних гарантій ветеранам війни, членам їх сімей, пораненим військовослужбовцям, а також родинам у разі загибелі воїнів, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, зокрема у частині поліпшення фінансово-матеріального стану зазначених категорій осіб.

Крім того, фінансової підтримки потребують громадяни, які переселилися з тимчасово окупованих територій та районів проведення бойових дій.

Враховуючи аналітичні дані звернень громадян, з кожним роком збільшуються показники кількості наданих заяв жителів громади, які гостро потребують певних видів соціальних послуг, передусім адресної матеріальної грошової допомоги. Більшість таких звернень надходять від осіб похилого віку, ветеранів війни та членів сімей загиблих (померлих) воїнів, осіб з інвалідністю, багатодітних сімей та одиноких громадян як найбільш вразливої категорії населення, які найгостріше відчувають негативні наслідки погіршення економічної ситуації.

Цілі державної, регіональної та місцевої політики, реалізація яких здійснюватиметься у середньостроковий період:

- підвищення рівня життя вразливих категорій громадян, надання їм необхідних соціальних послуг, забезпечення гідних умов існування;

- забезпечення підтримкою дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою чи піклуванням;

- створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з інвалідністю, їх соціальної реабілітації та вільного доступу до об'єктів соціального, громадського і житлового призначення на території громади;

  - поліпшення становища сім'ї;

  - рівної участі жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності;

- попередження домашнього насильства у всіх його проявах, протидія торгівлі людьми;

реалізація державної політики, спрямованої на підвищення якості життя громадян.

Показниками досягнення цілей є:

надання допомоги соціально незахищеним верствам населення, які зареєстровані та фактично проживають на території громади, внутрішньо переміщеним особам;

надання фінансової підтримки ветеранам війни, членам сімей загиблих (померлих) воїнів, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

створення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів соціального, громадського та житлового призначення.

У 2026 - 2028 роках плануються наступні заходи:

реалізація програм, спрямованих на соціальний захист населення Височанської сільської територіальної громади;

поліпшення надання соціальних послуг особам з інвалідністю;

підвищення рівня соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають під опікою чи піклуванням;

підвищення ефективності використання бюджетних коштів соціального спрямування.

Прогнозні граничні показники бюджету Височанської сільської територіальної громади по видатках на фінансування галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення» на 2026-2028 роки передбачаються головному розпоряднику коштів – відділу соціального захисту, соціального забезпечення та охорони здоров'я та службі у справах дітей Височанської сільської ради (додаток 7).

За рахунок коштів бюджету сільської територіальної громади у середньостроковому періоді планується утримання «Центру надання соціальних послуг Височанської сільської ради.» Загальна штатна чисельність працівників галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення» становить 12 одиниць.

Культура і мистецтво

У сфері культури та мистецтва органи місцевого самоврядування здійснюють комплекс заходів, спрямованих на розвиток культури української нації та національних меншин України, збереження, відтворення та охорону історичного середовища, естетичне виховання громадян, передусім дітей та юнацтва, посилення освітнього, інноваційного та комунікаційного потенціалів культури.

Пріоритетами розвитку у цій сфері є збереження, відтворення та примноження духовних та культурних здобутків жителів громади, забезпечення функціонування закладів культури Височанської сільської ради.

Цілі державної, регіональної та місцевої політики, реалізація яких здійснюватиметься в середньостроковий період:

проведення громадсько-культурних та організаційно-масових заходів;
збереження та оновлення системи бібліотек громади як культурно-просвітницьких та інформаційних закладів, створення на базі бібліотек сучасних дискусійних клубів;

модернізація матеріально-технічної бази закладів культури шляхом проведення необхідних ремонтних робіт, впровадження енергозберігаючих технологій.

Мережа закладів культури налічує 9 установ, які підпорядковуються відділу освіти, культури, сім'ї, молоді та спорту у тому числі:

Загальна штатна чисельність в закладах культури складає 18 одиниць.

Показниками досягнення цілей є:

збільшення кількості та якості культурологічних заходів, які проводяться у громаді;

збільшення кількості відвідувачів за рахунок створення нових програм, та культурно-мистецьких заходів;

підвищення ефективності використання та збільшення бібліотечних фондів, розширення послуг, що надаються населенню у бібліотеках громади, з метою задоволення і розвитку інформаційно-культурних потреб користувачів.

У 2026 - 2028 роках плануються наступні заходи:

популяризація народної творчості та проведення культурно-мистецьких заходів;

підтримка мистецьких заходів та проектів національно-культурних товариств, громадських організацій з метою розвитку культурно-мистецького простору територіальної громади;

створення належних умов для розвитку аматорського мистецтва, самореалізація творчої молоді.

Фізична культура і спорт

Фізична культура є важливим чинником всебічного розвитку особистості, тоді як спорт – важливим чинником досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави.

Цілі державної, регіональної та місцевої політики, реалізація яких здійснюватиметься в середньостроковий період:

стимулювання до успішного виступу на обласних спортивних змаганнях учнів закладів освіти громади та відзначення їх вагомому внеску у розвиток спорту в Україні.

Показниками досягнення цілей є:

збільшення кількості осіб, залучених до систематичних занять з фізичної культури та спорту;

залучення учнівської та допризовної молоді громади до занять фізичною культурою та спортом, пропаганда патріотизму та здорового способу життя;

Реалізація гендерної політики в бюджетному прогнозі передбачає створення рівних можливостей для дівчат і хлопців у сфері відбору, підготовки та навчання спортивно-обдарованої молоді.

У 2026 – 2028 роках плануються наступні заходи:

підвищення рівня залучення населення громади до занять фізичною культурою та спортом, з метою зміцнення здоров'я та попередження захворювань;

реалізація програми розвитку фізичної культури і спорту;

проведення спортивно-масових заходів, створення умов для творчого, інтелектуального та фізичного розвитку дітей та молоді.

Прогнозні граничні показники бюджету Височанської сільської територіальної громади по видатках на фінансування галузі «Фізична культура і спорт» на 2026-2028 роки передбачаються головному розпоряднику коштів - відділу освіти, культури, сім'ї молоді та спорту (додаток 7).

Житлово-комунальне господарство, благоустрій, дорожнє господарство та інша економічна діяльність

Реалізація цілей державної, регіональної та місцевої політики в сфері земельних ресурсів, утримання, благоустрою та розвитку житлово-комунального господарства громади, а також у сфері забезпечення ефективного функціонування та розвитку вулично-дорожньої мережі визначена заходами місцевих програм в сфері житлово-комунального господарства та безпеки дорожнього руху, здійснення заходів із землеустрою, створення умов для розвитку соціальної інфраструктури громади, забезпечення ефективного та надійного функціонування інженерних мереж і комунікацій, сприяння підвищенню комфортного проживання громадян на території громади.

Пріоритетними напрямками розвитку житлово-комунального господарства є здійснення ефективних і комплексних заходів з підвищення рівня благоустрою

громади та ефективної експлуатації об'єктів благоустрою; організація благоустрою громади у сфері розміщення зовнішньої реклами; модернізація мереж зовнішнього освітлення із застосуванням енергозберігаючих технологій; реконструкція систем водопостачання та водовідведення, підвищення якості питної води; впровадження нових енергозберігаючих та енергоефективних технологій у сфері житлово-комунального господарства.

У сфері дорожнього господарства у прогностичному періоді передбачається здійснити заходи із поліпшення стану покриття вулично-шляхової мережі на території громади.

Основними завданнями та напрямками, за якими буде продовжено роботу у 2026-2028 роках в галузі житлово-комунального, дорожнього господарства, благоустрою та економічної діяльності є:

- забезпечення утримання в належному стані сільських доріг;
- утримання в належному санітарному стані території громади;
- збереження та утримання на належному рівні зелених зон громади, кладовищ, зон відпочинку, прибережних смуг;
- забезпечення сталої роботи КП «Височанське»;
- запобігання та зменшення негативного впливу господарської діяльності на довкілля;
- зменшення обсягів захоронення відходів, їх сортування та переробка для зменшення навантаження на довкілля та економії природних ресурсів;
- розвиток електронних інформаційних ресурсів, безпека інформації, зв'язку, телекомунікацій;
- забезпечення реалізації основних напрямів політики держави шляхом виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку громади.

Кредитування бюджету

Надання кредитів на 2026- 2028 роки не прогнозується. Додаток 8 «Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету» до Прогнозу бюджету Височанської сільської ТГ на 2026-2028 роки не подається у зв'язку з відсутністю показників.

VII. Взаємовідносини бюджету з іншими бюджетами

Обсяги міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів для бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки передбачаються на підставі Бюджетної декларації, прийнятої Верховною

Радою України 27 червня 2025 року (освітня субвенція та базова дотація з державного бюджетів) (додаток 10).

Міжбюджетні трансферти мають цільове спрямування і використовуються відповідно до порядків їх використання. Найбільшу питому вагу у обсязі міжбюджетних трансфертів займає освітня субвенція з державного бюджету.

Базова дотація з державного бюджету на 2026 рік у порівнянні до плану 2025 року збільшується на 69,7 %. Темпи зростання обсягів базової дотації з державного бюджету становлять на 2027 рік до проєкту 2026 року – 85,8 %, на 2028 рік до проєкту 2027 року – 63,6%.

Темпи зростання обсягів освітньої субвенції з державного бюджету становлять на 2026 рік до плану 2025 року (січень-серпень) – 84,5%, на 2027 рік до проєкту 2026 року – 107,9 %, на 2028 рік до проєкту 2027 року – 93,2%.

З бюджету Височанської сільської територіальної громади передбачається виділення іншої субвенції (додаток 11) до бюджету Борзнянської міської територіальної громади (підстава лист Борзнянської міської ради від 17.07.2025р. №01-15/42) на оплату праці та комунальних послуг енергоносіїв КНП «Борзнянський районний центр первинної медико-санітарної допомоги», що надає первинну медичну допомогу на території Височанської сільської територіальної громади на 2026 рік в сумі 1 000 200 грн, на 2027 рік – 1 000 200 грн та на 2028 рік – 1 000 200 грн.

VIII. Інші положення та показники прогнозу бюджету

Конкретні показники обсягів доходів та видатків, фінансування та кредитування на 2026–2028 роки, визначених цим Прогнозом, можуть уточнюватися залежно від зміни реальних фінансових можливостей бюджету на відповідні роки.

В Прогнозі бюджету Височанської сільської територіальної громади на 2026-2028 роки наявні наступні додатки:

додаток 1 «Загальні показники бюджету»;

додаток 2 «Показники доходів бюджету»;

додаток 3 «Показники фінансування бюджету»;

додаток 6 «Граничні показники видатків бюджету та надання кредитів з бюджету головним розпорядникам коштів»;

додаток 7 «Граничні показники видатків бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»;

додаток 10 «Показники міжбюджетних трансфертів з інших бюджетів»;

додаток 11 «Показники міжбюджетних трансфертів іншим бюджетам».

У зв'язку з відсутністю показників не подаються до Прогнозу:
додаток 4 «Показники місцевого боргу»;
додаток 5 «Показники надання місцевих гарантій, обсягу гарантійних зобов'язань та гарантованого Автономною Республікою Крим, обласною радою, міською, селищною чи сільською територіальною громадою боргу»;
додаток 8 «Граничні показники кредитування бюджету за Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету»;
додаток 9 «Обсяг публічних інвестицій на підготовку та реалізацію публічних інвестиційних проектів»

Начальник фінансового відділу

Олена МОТРЕНКО